

परिपत्रक

No. DBoEE/ICC/2021-22/23

विषय :शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मधील प्रथम सत्र उन्हाळी (मार्च/एप्रिल २०२२)
परीक्षेच्या आयोजनाबाबत.....

विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांचे संचालक/विभाग प्रमुख, विद्यापीठाशी संलग्नित/संचलित महाविद्यालयांचे प्राचार्य / मान्यताप्राप्त संस्थांचे संचालक, सर ज. जी. वास्तुशास्त्र महाविद्यालयाचे प्राचार्य, विद्यापीठाच्या रत्नागिरी, ठाणे, कल्याण व सिंधुदुर्ग उपपरिसरांचे समन्वयक/ संचालक, यांना या परिपत्रकाद्वारे कळविण्यात येते की, शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२मधील प्रथम सत्र उन्हाळी (मार्च/एप्रिल २०२२) परीक्षेच्या आयोजन संदर्भात परीक्षा व मुल्यमापन मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार सर्व संबंधितांनी परीक्षेच्या आयोजना बाबत खालील प्रमाणे कार्यवाही करावी.

- 1) शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मधील प्रथम सत्र उन्हाळी (मार्च/एप्रिल २०२२) परीक्षेच्या पदवी, पदव्युत्तर व पदविका या परीक्षांसाठी जे विद्यार्थी परीक्षा अर्ज सादर करतील त्याच विद्यार्थ्यांची परीक्षा घेण्यात यावी.
- 2) महाविद्यालयांनी आपल्या महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची माहिती संकलित करावी (उदा. मोबाईल नंबर, ईमेल, PRN क्रमांक, ऑनलाईन परीक्षेबाबत लागणारी साधन सामग्री जसे लॅपटॉप, संगणक, स्मार्ट फोन, इंटरनेट, व विद्यार्थी सद्यपरिस्थीत कुठे आहे इत्यादी). या परिपत्रका सोबत वरील संदर्भातील मार्गदर्शक नमुना जोडला आहे (Annexure-A) तरी महाविद्यालयांनी आवश्यकतेनुसार या नमुन्यात योग्य तो बदल करून विद्यार्थ्यांची माहिती संकलित करण्यासाठी त्वरीत पाठवावा.
- 3) परीक्षेच्या सुयोग्य आयोजनासाठी विद्यापीठाने सर्व विद्याशाखांच्या महाविद्यालयांचे (College Cluster) तयार केलेले आहेत व प्रत्येक क्लस्टर मधील एका महाविद्यालयास लीड महाविद्यालय म्हणून विद्यापीठाने परीक्षेच्या नियोजनाची निश्चित केलेली जबाबदारी पार पाडावयाची आहे.
- 4) विद्यापीठामार्फत घेण्यात येणा-या परीक्षांसाठी जे विद्यार्थी परीक्षा अर्ज भरतील त्यांना आसन क्रमांक (Seat Number) देण्यात येतील त्याचा वापर परीक्षा घेण्यासाठी महाविद्यालयांनी करावा.
- 5) महाविद्यालयांना परीक्षा घेण्यासाठी जे विविध अहवाल (Report) आवश्यक असतात ते MKCL पोर्टलवर उपलब्ध करून देण्यात येतील, तसेच काही परीक्षांचे अहवाल (Report) पारंपारीक पद्धतीने महाविद्यालयांना पाठविण्यात येतील.

- 6) ज्या अभ्यासक्रमांना अंतर्गत परीक्षा (Internal Exams / Term work) आहेत त्या अभ्यासक्रमांच्या गुणांच्या नोंदी महाविद्यालयांनी ऑनलाईन दिनांक ११ एप्रिल, २०२२ च्या आत सदर गुणांच्या नोंदी कराव्यात.
- 7) अंतिम सत्रात प्रविष्ट असलेल्या विद्यार्थ्यांच्या Lower Exam चे निकाल ऑनलाईन पद्धतीने अपलोड करण्याविषयी कळविण्यात आले होते, परंतु त्यात ज्या महाविद्यालयांनी नोंदी पूर्ण केलेल्या नसतील त्यांनी त्या त्वरीत पूर्ण कराव्यात.
- 8) ऑनलाईन थेअरी परीक्षेचे वेळापत्रक हे लीड महाविद्यालयाने क्लस्टर मधील महाविद्यालयांशी चर्चा करून साधारणतः क्लस्टर मधील सर्व महाविद्यालयांच्या परीक्षा हया एकाच वेळी घेण्यात येतील अशा पद्धतीने वेळापत्रक तयार करावे व सर्व महाविद्यालयांनी हे वेळापत्रक विद्यार्थ्यांच्या निदर्शनास आणून द्यावे.
- 9) पारंपारीक पदवी (कला, वाणिज्य विज्ञान व स्वयं अर्थसहाय्यीत) अभ्यासक्रमातील सत्र-६ (Choice Based) नियमित व बॅकलॉग परीक्षांबाबत स्वतंत्र परीपत्रक निर्गमित करण्यात येईल.

उर्वरीत ऑनलाईन थेअरी परीक्षेचे वेळापत्रक तयार करतांना:

पारंपारीक (कला, वाणिज्य, विज्ञान व स्वयं अर्थसहाय्यीत) पदवी परीक्षा

सत्र-१, सत्र-३ व सत्र-५ (बॅकलॉग) हया परीक्षा दिनांक २५ मार्च, २०२२ पासून सुरू कराव्यात, व सत्र-४ (नियमित व बॅकलॉग) हया परीक्षा दिनांक ४ एप्रिल, २०२२ पासून सुरू कराव्यात.

सत्र-२ (नियमित व बॅकलॉग) हया परीक्षा हया ऑफलाईन पद्धतीने दिनांक ११ मे, २०२२ पासून सुरू कराव्यात.

- 10) पारंपरिक (कला, वाणिज्य व विज्ञान) पदव्युत्तर अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा सत्र-१ व सत्र-३ (बॅकलॉग) हया परीक्षा ऑनलाईन पद्धतीने क्लस्टर मार्फत घेण्यात याव्यात. हया परीक्षा दिनांक २ मे, २०२२ पासून घेण्यात याव्यात व परीक्षेचे गुण ऑनलाईन पोर्टलवर अपलोड करावेत.
- 11) पारंपारीक (कला, वाणिज्य व विज्ञान) पदव्युत्तर अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा सत्र-२ व सत्र-४ (नियमित व बॅकलॉग) यासाठी विद्यापीठाकडून वेळापत्रक जाहिर करण्यात येईल व प्रश्नसंच पाठविण्यात येतील. सदरच्या परीक्षा ऑफलाईन पद्धतीने घेण्यात येतील व परीक्षा संपल्यानंतर उत्तरपुस्तिकांचे मुल्यमापन हे विद्यापीठाकडून करण्यात येईल.
- 12) पारंपारीक (कला, वाणिज्य, विज्ञान व स्वयंम अर्थसहाय्यीत) पदवी व पदव्युत्तर परीक्षांच्या जुन्या अभ्यासक्रमांच्या (Choice Based Syllabus वगळून) परीक्षा हया महाविद्यालयांनी क्लस्टर मध्ये ऑनलाईन पद्धतीने घ्याव्यात व परीक्षेचे गुण ऑनलाईन पोर्टलवर अपलोड करावेत.
- 13) पारंपारीक (कला, वाणिज्य, विज्ञान व स्वयंम अर्थसहाय्यीत) पदवी व पदव्युत्तर परीक्षेतील ज्या परीक्षा ऑनलाईन पद्धतीने घ्यावयाच्या आहेत त्यासाठी ५० गुणांची बहुपर्यायी परीक्षा (MCQ Type Exam) घेण्यात यावी.

- 14) अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र पदवी/पदव्युत्तर व एमसीए (नियमित व बॅकलॉग) सर्व परीक्षा ऑफलाईन पद्धतीने घेण्यात येतील व परीक्षांसाठी परीक्षा विभागाकडून स्वतंत्र वेळापत्रक जाहिर करण्यात येईल व प्रश्नसंच पाठविण्यात येतील. अभियांत्रिकी, MCA, Pharmacy या अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा ह्या ६० गुणांची वर्णनात्मक २० गुणांची बहुपर्यायी या पद्धतीने घेण्यात येतील. परीक्षा संपल्यानंतर उत्तरपुस्तिकांचे मुल्यमापन हे विद्यापीठाकडून/महाविद्यालयात प्रचलित पद्धतीने करण्यात येईल.
- 15) विधी शाखेच्या सर्व परीक्षा नियमित व बॅकलॉग ह्या ऑफलाईन पद्धतीने घेण्यात येतील विधी शाखेच्या अभ्यासक्रमांच्या परीक्षेसाठी ३० गुणांची बहुपर्यायी (MCQ Type Exam) व ३० गुणांची वर्णनात्मक थेअरी परीक्षा (Descriptive Type Exam) अशी एकूण ६० गुणांची परीक्षा घेण्यात येईल. परीक्षा संपल्यानंतर उत्तरपुस्तिकांचे मुल्यमापन हे विद्यापीठाकडून/महाविद्यालयात प्रचलित पद्धतीने करण्यात येईल.
- 16) शिक्षणशास्त्र पदवी परीक्षा सत्र-२ व सत्र-४ परीक्षा ऑफलाईन पद्धतीने घेण्यात येतील तर सत्र-१ व सत्र-३ बॅकलॉग ह्या परीक्षा ऑनलाईन पद्धतीने घेण्यात येतील, सदर परीक्षा ह्या ५० टक्के बहुपर्यायी (MCQ Type Exam) व ५० टक्के वर्णनात्मक (Descriptive Type Exam) या पद्धतीने घेण्यात येतील. ऑफलाईन परीक्षा संपल्यानंतर उत्तरपुस्तिकांचे मुल्यमापन हे विद्यापीठाकडून करण्यात येईल. ऑनलाईन पद्धतीने घेतलेल्या परीक्षांचे क्लस्टर पद्धीमध्ये मुल्यमापन करून परीक्षेचे गुण ऑनलाईन पोर्टलवर अपलोड करावेत.
- 17) आंतरविद्या शाखेच्या पदवी परीक्षा ५० टक्के बहुपर्यायी (MCQ Type Exam) व ५० टक्के वर्णनात्मक (Descriptive Type Exam) या पद्धतीने घेण्यात याव्यात. उत्तरपुस्तिकांचे मुल्यमापन विद्यापीठ/महाविद्यालय यात प्रचलित पद्धतीनुसार करण्यात यावेत. महाविद्यालयांकडून मुल्यमापन करण्यात आलेल्या परीक्षांचे गुण ऑनलाईन पोर्टलवर अपलोड करावेत.
- 18) विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांचे विभाग प्रमुख /संचालक यांनी आपल्या स्तरावर परीक्षेचे नियोजन करतांना परीक्षेचे वेळापत्रक विद्यापीठाने जाहिर केलेल्या कालावधी नुसार स्वतंत्ररीत्या तयार करावे व परीक्षा ह्या ऑफलाईन पद्धतीने घेवून उत्तरपुस्तिकांचे मुल्यमापन करून विद्यापीठाच्या ऑनलाईन प्रणालीमध्ये गुणांची नोंदी कराव्यात.
- 19) वर नमुद अभ्यासक्रमां व्यतिरीक्त नियमित व जून्या अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा ह्या महाविद्यालयीन स्तरावर लीड महाविद्यालयांच्या मार्गदर्शनाखाली महाविद्यालयांमार्फत घेण्यात याव्यात.
- 20) प्रात्यक्षिक/प्रकल्प/मौखिक परीक्षा ह्या वर दिलेल्या सुचनेप्रमाणे त्या त्या परीक्षेनुसार ऑनलाईन/ऑफलाईन पद्धतीने घेण्यात याव्यात.
- 21) Practical, Project, Viva-Voce परीक्षा प्रत्येक महाविद्यालयांनी आपल्या महाविद्यालयातील शिक्षकांच्या सहाय्याने ऑफलाईन/ऑनलाईन पद्धतीने दिनांक २१ मार्च, २०२२ पासून घेण्यात याव्यात. मौखिक परीक्षा घेण्यासाठी प्रश्नसंच तयार करण्यात यावेत. विद्यार्थ्यांच्या परीक्षेतील उपस्थिती बाबत नोंदी ठेवण्यात याव्यात. सदर परीक्षांचे गुण हे MKCL पोर्टलवर किंवा विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर परीक्षेनुसार त्वरीत अपलोड करण्यात यावेत.

- 22) लीड महाविद्यालयांनी, ऑनलाईन परीक्षेसाठी आवश्यकतेनुसार विद्यापीठाचे अधिष्ठाता, सहयोगी अधिष्ठाता व अभ्यास मंडळाचे अध्यक्ष यांच्या मार्गदर्शनाखाली, आपल्या क्लस्टर मधील महाविद्यालयातील शिक्षकांच्या सहाय्याने प्रत्येक विषयांसाठी (मराठी/इंग्रजी, आवश्यक त्या माध्यमानुसार) स्वतंत्र Question Bank तयार करण्यात यावी, जेणेकरून तंत्रज्ञानाच्या सहाय्याने अनेक वेगवेगळे प्रश्नपत्रिकेचे संच (Multiple Question Paper Sets) परीक्षेसाठी उपलब्ध होतील. Question Bank तयार करतांना अभ्यासक्रमातील सर्व युनिट्स/पाठ/प्रकरणे यांना योग्य ते weightage देण्यात यावे. बहूपर्यायी प्रश्न तयार करतांना विविध काठिण्य पातळीचा (Difficulty level - Easy, Average, Middle and Higher) विचार करण्यात यावा. अधिक माहितीसाठी विद्यापीठ परीपत्रक क्रमांक Exam/DBOEE/ICC/2020-21-4, दिनांक १३/०९/२०२० चे अवलोकन करावे.
- 23) प्रत्येक महाविद्यालयाने आपल्या स्तरावर ऑनलाईन परीक्षा घेण्यासाठीची तांत्रिक सुविधा निर्माण करावी व अनुभवासाठी विद्यार्थ्यांची सराव परीक्षा घ्यावी. तसेच ऑफलाईन परीक्षा ह्या आपल्या महाविद्यालयात घेण्यात याव्यात.
- 24) दिव्यांग विद्यार्थ्यांसाठी नियमानुसार थेअरी परीक्षेसाठी आवश्यक त्या सुविधा देण्यात याव्यात (उदा. २० मिनिटे जास्तीचा वेळ देणे, लेखनिकाची मान्यता देणे इत्यादी)
- 25) ऑनलाईन पद्धतीने प्रत्येक विषयाची थेअरी परीक्षा झाल्यानंतर लगेच मुल्यमापन प्रक्रिया करून विद्यार्थ्यांचे गुण तयार करावेत. थेअरी परीक्षेचे मुल्यमापन संबंधित विषयाच्या Maximum (60,75,80,100 इत्यादी) गुणांनुसार रुपांतर करून विषयास Gracing Marks देऊन दोन दिवसांच्या आत विद्यापीठाच्या ऑनलाईन सिस्टीम मध्ये अपलोड करावेत.
- 26) लीड महाविद्यालयांनी आपल्या क्लस्टर मधील महाविद्यालयातून एक समिती तयार करावी व त्या समितीने क्लस्टर मधील महाविद्यालयांच्या ऑनलाईन परीक्षेच्या प्रत्येक विषयांच्या Gracing Marks बाबत आवश्यकतेनुसार निर्णय घेवून कार्यवाही करावी यासाठी परीपत्रक क्रमांक Exam/DBOEE/ICC/2020-21/12, दिनांक २५/०९/२०२० चे अवलोकन करावे.
- 27) जे विद्यार्थी काही तांत्रिक कारणास्तव ऑनलाईन थेअरी परीक्षा देऊ शकले नाहीत त्यांना पुन्हा संधी देण्याविषयी लीड महाविद्यालयांमार्फत एकत्रित निर्णय घेऊन अश्या विद्यार्थ्यांना परीक्षेची संधी उपलब्ध करून दयावी.
- 28) ज्या थेअरी परीक्षा बहूपर्यायी प्रश्नांच्या स्वरूपात घेण्यात येत असल्यामुळे यात विद्यार्थ्यांना निकाल जाहिर झाल्यानंतर पुनर्मुल्यांकनाची (Revaluation) सुविधा देता येणार नाही. परंतु वर्णनात्मक (Descriptive) प्रश्न असल्यास त्या प्रश्नांचे पुनर्मुल्यांकन (Revaluation) करता येईल.
- 29) परीक्षा घेण्यासाठी स्थानिक प्रशासनाची मदत आवश्यक असल्यास संबंधित जिल्हाधिकारी, तहसिलदार, पोलीस विभाग व विद्युत विभाग यांच्याशी संपर्क साधून आवश्यक त्या उपाय योजना करून घ्याव्यात.
- 30) विद्यार्थ्यांना परीक्षेच्या काळात समुपदेशन मिळावे, त्यांना येणाऱ्या संभाव्य अडचणी व शंकाचे निरसन व्हावे तसेच परिक्षेचा अभ्यासक्रम, नमुना प्रश्नपत्रिका आणि नवीन पद्धतीने घेण्यात येणाऱ्या परीक्षांबाबत स्वयंस्पष्ट माहिती मिळावी यासाठी प्रत्येक महाविद्यालयाने योग्य ती व्यवस्था करावी.

- 31) महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांना काही शंका/समस्या असल्यास त्यांनी संबंधित क्लस्टरच्या लीड महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांशी संपर्क साधून त्यांना याबाबत कळवावे व लीड महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांनी विद्यापीठाचे संचालक, परीक्षा व मुल्यमापन मंडळ /क्लस्टर निहाय संबंधित विद्याशाखांचे अधिष्ठाता/सहयोगी अधिष्ठाता यांच्याशी संपर्क साधून सदर शंका/समस्यांचे निरसन करावे.

वरील सर्व बाबींचे काटेकोरपणे पालन करून विद्यापीठाच्या परीक्षा सुरळीत व वेळेत पार पडतील याबाबत सर्व प्राचार्यांनी दक्षता बाळगावी.

ठिकाण : मुंबई

दिनांक : २३/०२/२०२२

(डॉ. विनोद पाटील)

संचालक

परीक्षा व मुल्यमापन मंडळ

प्रत माहितीसाठी व योग्य त्या कार्यवाहीसाठी :

- १) विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांचे संचालक/विभाग प्रमुख, विद्यापीठाशी संलग्नित/संचलित महाविद्यालयांचे प्राचार्य / मान्यताप्राप्त संस्थांचे संचालक, सर ज. जी. वास्तुशास्त्र महाविद्यालयाचे प्राचार्य, विद्यापीठाच्या रत्नागिरी, ठाणे, कल्याण व सिंधुदुर्ग उपपरिसरांचे समन्वयक/ संचालक.
- २) सर्व उपकुलसचिव, परीक्षा विभाग, विद्यानगरी परिसर, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई
- ३) स्वीय सहाय्यक : १) कुलगुरु २) प्र-कुलगुरु ३) कुलसचिव
- ४) स्वीय सहाय्यक अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई
- ५) स्वीय सहाय्यक अधिष्ठाता, मानव्य विज्ञान विद्याशाखा, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई

ANNEXURE – A

Student information format

- Student Name: _____
- PRN No: _____
- Program Category : (B.Com/M.Com./ BA/MA/BSc/MSc etc.) _____
- Email address : _____
- WhatsApp No: _____
- Parent/Guardian Contact Number : _____
- Do you Have ? (Yes/No)
 - a. Smartphone
 - b. Laptop/Tab
 - c. Desktop
 - d. Internet Connectivity
 - e. Any other gadget
- Can you arrange Mobile or Laptop for Exam in case of non-availability? (Yes/No)
- Your current Location details:
 - 1. City/Town/Village: _____
 - 2. Taluka: _____
 - 3. District: _____
 - 4. State: _____
 - 5. If you are out of town, when are you coming back? _____
- Differently Abled? (Yes / No)
If yes, facilities required as per Examination Rules: _____

- If you have ATKT of Lower examinations, please give details: _____
